

Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan
för intern kontroll 2023

8

2022UKFN5

Nämnden för utbildning, kultur och fritid

Datum
2022-12-02

Diarienummer
2022UKFN5 003

Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023

Förslag till beslut

Nämnden för utbildning, kultur och fritid antar *plan för intern kontroll 2023*.

Sammanfattning av ärendet

Enligt reglementet för intern kontroll, antaget av kommunfullmäktige den 17 december 2018, § 213, ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för intern kontroll.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering där risker bedömts och värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts. Utifrån denna riskidentifiering har sedan ett antal riskområden valts ut för att vara föremål för intern kontroll, det vill säga en kontroll av att åtgärderna för att undanröja eller förebygga risken, fungerar som avsett. I planen för intern kontroll föreslås nämnden för utbildning, kultur och fritid fem riskområden att kontrollera under 2023.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse den 2 december 2022
- Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll 2023, 5 december 2022

Ärendet

I reglementet för intern kontroll, som antogs av kommunfullmäktige den 17 december 2018 § 213, beskrivs att kommunstyrelsen och nämnder med rimlig grad av säkerhet ska säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Kommunens nämnder tar i enlighet med reglementet årligen fram en plan för intern kontroll. Planen utarbetas genom att förvaltningen genomför en riskidentifiering på sektors- och förvaltningsgemensam nivå. Att arbeta med åtgärder utifrån riskidentifieringen är en viktig del i verksamhetsplaneringen. Den interna kontrollen består i att följa upp de åtgärder som görs för att hantera, undanröja och förebygga risker och kontrollera att arbetet sker på ett korrekt sätt samt att rutiner fungerar.

Det är alltså viktigt att särskilja de två delarna; riskidentifieringen som är åtgärdsfokuserad och planen för intern kontroll som handlar om revision av existerande och genomförda åtgärder för att hantera risker.

Riskidentifiering

Förvaltningen har genomfört en gemensam riskidentifiering genom att respektive sektors och stödfunktions ledningsgrupper har dokumenterat sin riskmiljö utifrån både gemensamma och enskilda verksamhetsprocesser. En prioritering av riskerna har därefter gjorts för att tydliggöra de risker som är mest aktuella att hantera. Befintliga åtgärder samt tillkommande åtgärder för att hantera, undanröja eller förebygga riskerna har kartlagts.

De risker som anses vara kommunövergripande till sin karaktär, det vill säga risker som flera sektorer måste hjälpas åt för att hantera och de risker som anses vara så pass kritiska att de måste hanteras på en kommunövergripande nivå, kom därefter att ligga till grund för en förvaltningsövergripande riskidentifiering.

Liksom ledningsgrupperna på sektorsnivå har även förvaltningsledningen gjort en riskidentifiering i syfte att ta fram en bild och prioritera de mest kritiska riskerna för kommunen.

Följande elva riskområden har framkommit som de viktigaste ur ett förvaltningsövergripande perspektiv:

- Klimatanpassningsarbete
- Kompetensförsörjning
- Hot och otillbörlig påverkan
- Ohållbara verksamhetssystem
- Förändrade ekonomiska förutsättningar
- Skadegörelse på fastigheter
- Hot mot politiker
- Barns delaktighet och inflytande
- Omvärldsbevakning
- Utvecklings- och förändringsarbeten
- Informationssäkerhet

I den riskidentifiering som sektorn för utbildning, kultur och fritid genomförde identifierades följande risker som de viktigaste ur sektorns perspektiv:

- Arbetsmiljö
- Kompetensförsörjning
- Samverkan
- Särskilt stöd till elever

Det finns riktlinjer, arbetssätt och rutiner inom samtliga ovanstående riskområden för att hantera, förebygga eller undanröja riskerna. Bedömningen är att dessa åtgärder kan förstärkas och vidareutvecklas, i vissa fall behöver även helt nya åtgärder vidtas. Arbetet med att genom åtgärder hantera dessa och sektorernas egna riskområden beskrivs i sektorsplanerna som tas fram av respektive sektor och stödfunktion.

Plan för intern kontroll

Förvaltningen har utgått från ovan nämnda riskidentifiering och gjort en bedömning av vilka riskområden som anses som mest angelägna att granska närmare genom intern kontroll. Det är inte samtliga ovan nämnda riskområdena som blir föremål för intern kontroll, detta utifrån en bedömning av de åtgärder som finns på plats eller ska införas.

Förvaltningen föreslår att följande riskområden granskas genom kontrollåtgärder under 2023:

1. Hot och otillbörlig påverkan
2. Kompetensförsörjning
3. IT-säkerhet
4. Inköp och upphandling
5. Samhällsstörningar

Fyra av riskerna, hot och otillbörlig påverkan, kompetensförsörjning, IT-säkerhet och inköp och upphandling, följs redan upp under 2022, men förvaltningen bedömer dessa områden som viktiga att fortsätta följa upp då de fortsätter vara centrala riskområden för kommunen. Dessa fyra riskområden föreslås granskas av samtliga nämnder då de är kommunövergripande till sin karaktär. Den sista risken har valts ut specifikt för nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll, förvaltningen bedömer riskområdet kring samhällsstörningar med krishantering som prioriterad att kontrollera 2023. Se den bilagda planen för mer information om riskområdena.

Om planen antas kommer respektive ansvarig chef att planera och genomföra kontroller för att granska respektive riskområde. I de fall brister upptäcks kommer verksamheterna få i uppdrag att ta fram och implementera åtgärder för att hantera riskerna. En uppföljning av planen för intern kontroll presenteras i nära samband med nämnden för utbildning, kultur och fritids verksamhetsberättelse för 2023.

Peter Lönn
Kommundirektör

Birgitta Flärdh
Utvecklingschef

Nämnden för utbildning, kultur och fritids plan för intern kontroll

2023

Den 5 december 2022

Intern kontroll

En god intern kontroll är en viktig faktor för att säkerställa att verksamheten och den finansiella rapporteringen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Enligt det av kommunfullmäktige antagna reglementet för intern kontroll ska kommunens nämnder årligen upprätta en plan för områden som ska granskas under året för att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att verksamheten

- bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt
- följer lagar, styrdokument och beslut
- arbetar mot de mål som fastställts
- har en tillförlitlig finansiell rapportering
- rapporterar betydelsefull information
- åtgärdar brister och tar lärdom av misstag
- har ett gott omdöme och en god kultur.

Förvaltningen har genomfört en riskidentifiering av rådande riskmiljö, både på sektorsnivå och förvaltningsövergripande nivå. Riskidentifieringen grundar sig i en värdering av sannolikheten och konsekvensen om risken inträffar. Sannolikheten och konsekvensen bedöms på en femgradig skala som därefter multipliceras, vilket ger ett totalt riskvärde mellan 1-25. Utifrån denna riskidentifiering görs därefter en prioritering av de risker som är mest relevanta att granska genom planen för intern kontroll. Planens syfte är kontrollera att de åtgärder som vidtas för att undanröja, minimera och förebygga att riskerna infaller har avsedd effekt. De risker som redovisas i dokumentet är de risker som förvaltningen föreslår nämnden för utbildning, kultur och fritid att granska.

Planen kommer följas upp av nämnden för utbildning, kultur och fritid i samband med årsbokslut för 2023.

Riskområde	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga arbetssätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll
Hot och otillbörlig påverkan	Risk att medarbetare fattar felaktiga myndighetsbeslut på grund av hot eller otillbörlig påverkan.	16	Förvaltningens säkerhetsenhet arbetar mot hot och otillbörlig påverkan genom riktlinjer, rutiner, utbildningar, information och stöd till medarbetare som drabbas. Förvaltningen har en handlingsplan för hot och våld och enligt den ska åtgärdsplaner tas fram av ansvarig chef. Arbetsplatser med risk för hot och våld ska ha särskilda rutiner för hur situationer ska hanteras. Det sker även fackligt samverkan i frågan. Utbildning för politiker sker inför varje mandatperiod. En digital utbildning för förvaltningen genomfördes 2022 om att arbeta i en politisk styrd organisation. Vid anställning av vissa särskilda tjänster genomförs en kontroll för att undvika infiltration.	Risken granskades under 2022. Granskningen fortsätter även 2023 där en uppföljning sker genom medarbetarundersökningen om rutiner för hot och våld är kända, ändamålsenliga och upplevs som tillräckliga av medarbetare.
Kompetensförsörjning	Risk för att förvaltningen saknar rätt kompetens hos medarbetare på grund av svårigheter att rekrytera, att behålla personal, eller att många blir frånvarande samtidigt.	12	Kompetensförsörjning är utvalt som ett kommungemensamt område i verksamhetsplan för 2023. En styrgrupp och tvärsektoriell arbetsgrupp kommer leda och genomföra särskilt arbete inom området. Kompetensförsörjningsplaner tas fram och det finns ett proaktivt arbete genom arbetsgivarvarumärket. Ett arbete sker också med kompetensutvecklingsmöjligheter och med resursfördelning. Inom vissa områden sker samverkan, exempelvis med GR-kommunerna.	Uppföljning och analys av resultatet från granskning av kompetensförsörjningsplanen som genomfördes 2022. Fortsatt översyn av kompetensförsörjningens processer med fokus på vad det får för effekt i praktiken och hur de kan utvecklas. Granskning av att referenstagnation och bakgrundskontroll genomförs i samband med vikarieanskaffning. Utvärdering av effekterna från förvaltningens kompetensutvecklingsmedel.

Riskområde	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga arbetssätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll
IT-säkerhet	Risk för bristande IT-säkerhet, vilket kan medföra driftstörning, dataläckage och dataförlust.	12	Det finns rutiner som tydliggör att säkerhet alltid ska beaktas vid implementering av ny programvara. Ett arbete har gjorts av att utveckla behörighetsstrukturer och kontrollera hur rättigheter delas ut.	Det planeras två säkerhetsanalyser. Först en säkerhetsanalys av förvaltningens infrastruktur med fokus på Microsoft. Granskningen görs i samverkan med tillverkaren. Därefter genomförs ytterligare en säkerhetsanalys för att verifiera att identifierade och beslutade förbättringsåtgärder har genomförts.
Inköp och upphandling	Risk för att bristande kompetens inom inköp och upphandling.	15	Alla beställare i förvaltningen genomgår utbildning innan de kan göra inköp. För att säkerställa en hög kompetens och minska antalet misstag har ett arbete skett av att minska antalet beställare. Upphandlingsenheten finns som stöd och förvaltningen har rutiner inom området. Det har påbörjats arbete med kategoristyrning. Det sker även en ökad samverkan mellan upphandlingsenheten och övriga verksamheter genom olika forum och internutbildningar.	Översyn av brister inom inköp- och upphandlingsprocessen utifrån stöd, roller, förväntningar, rutiner och kompetens Granskning av upphandlingar som gjorts av de verksamheter som gör stora upphandlingar men sällan.

Riskområde	Riskbeskrivning	Riskvärde	Befintliga arbetssätt och rutiner för att hantera/minska risken	Kontroll
Samhälls- störningar	Risk för extraordinära händelser skapar stora störningar för förvaltningens verksamheter.	8	Förvaltningen har rutiner och beredskap för extraordinära händelser. Några exempel på dessa är förebyggande brandskydd, krisorganisation och kriskommunikation. Sektorn för utbildning, kultur och fritid har påbörjat ett arbete med att ta fram en gemensam mall för inrymning inom sektorns olika verksamheter. Denna mall ska vara utgångspunkt för den lokala inrymningsplan och de rutiner som ska gälla på varje enhet utifrån dess lokala förutsättningar. Ett arbete har gjorts med att tydliggöra kriskommunikationen och kommunikationsvägar för sektorsledningen och verksamheter inom sektorn för utbildning, kultur och fritid. Det pågår ett arbete med att ta fram en gemensam krisplan för sektorn utbildning, kultur och fritid.	Risken följdes upp 2022. Under 2023 ska mallen för inrymning kommuniceras inom sektorn för utbildning, kultur och fritid. Utifrån denna ska varje enhet under året ta fram en lokal inrymningsplan. Att detta har genomförts av alla enheter kommer följas upp.